

Factsheet 2018-2

De recidive onder daders van huiselijk geweld veroordeeld tussen 2008 en 2013

**Auteurs: K.A. Beijersbergen, D. Blokdijk,
G. Weijters**

Februari 2018

Huiselijk geweld (HG) betreft geweld dat door iemand uit de huiselijke of familiekring van het slachtoffer is gepleegd.¹ Sinds 15 à 20 jaar wordt huiselijk geweld gezien als een groot maatschappelijk probleem en staat het hoog op de politieke agenda in Nederland. Met verschillende beleidsprogramma's is geprobeerd dit probleem aan te pakken. Het belangrijkste doel van deze programma's was het verminderen van de omvang en ernst van huiselijk geweld. De programma's bestonden uit verschillende maatregelen die zich met name richtten op het zichtbaar maken van de omvang van het probleem, het duidelijk maken dat huiselijk geweld niet wordt getolereerd, het verbeteren van de ketensamenwerking, het verbeteren van de zorg en hulpverlening voor slachtoffers en het ontwikkelen van screeningsinstrumenten en daderinterventies.

Het WODC voert een vijfjarig onderzoeksprogramma uit naar de recidive van daders van huiselijk geweld en kindermishandeling. Er is sprake van recidive als

een dader opnieuw wordt veroordeeld voor een delict. In deze factsheet worden de belangrijkste resultaten uit het eerste onderzoek van het programma beschreven. In dit onderzoek is gekeken naar de aantallen, achtergrondkenmerken en recidive van HG-daders die tussen 2008 en 2013 hiervoor zijn veroordeeld.² De beschrijving van het volledige onderzoek is te vinden in Beijersbergen, Blokdijk en Weijters (2018).

Methode van onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de methode van de recidivemonitor van het WODC (Wartna, Blom & Tollenaar, 2014). De gebruikte data komen uit het justitiële documentatiesysteem. Hierin staan alle strafzaken die bij het Openbaar Ministerie (OM) zijn geregistreerd. Dit is gelijk ook een nadeel van de onderzoeksmethode: slechts een klein deel van alle daders van huiselijk geweld is meegenomen in het onderzoek. Plegers van huiselijk geweld die niet door de politie zijn gepakt en zijn vervolgd door het OM vallen hierdoor buiten de onderzoeksgroep.

Om de achtergrondkenmerken en recidive van de HG-daders in perspectief te zetten wordt de onderzoeksgroep vergeleken met alle daders die in 2013 in Nederland zijn veroordeeld voor een delict.

¹ Hierbij bestaat de kring uit partners, ex-partners, gezinsleden, familieleden en huisvrienden. Onder geweld vallen lichamelijke en seksuele geweldpleging, belaging en bedreiging (al dan niet door middel van, of gepaard gaand met, beschadiging van goederen in en om het huis).

² In dit onderzoek verstaan wij onder veroordeelde daders niet alleen daders waarbij de strafzaak is geëindigd in een schuldigverklaring door de rechter, maar ook daders waarbij de strafzaak is afgedaan door het OM. Beleidssepots worden hierbij meegenomen, maar vrij-spraken, technische sepots en andere technische beslissingen niet.

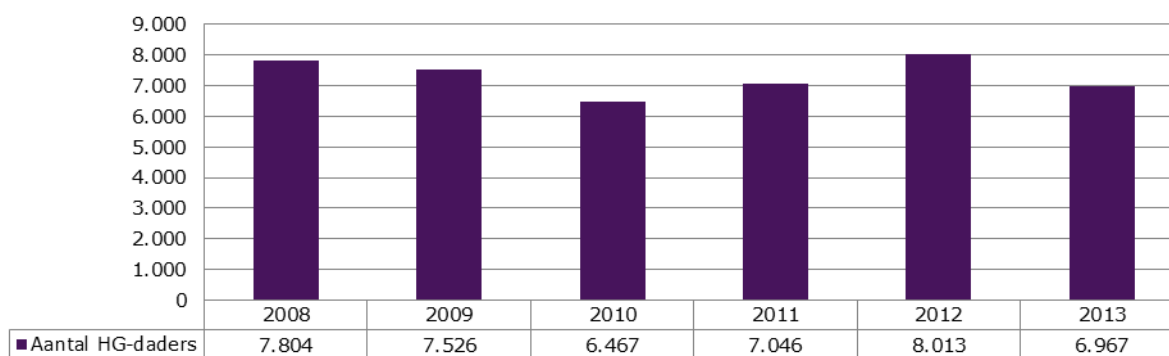
Resultaten

Aantal veroordeelde HG-daders per jaar

In figuur 1 is te zien hoeveel daders zijn veroordeeld voor een huiselijk geweldsdelict in de periode van 2008 tot 2013. Hieruit blijkt dat het aantal HG-daders schommelt tussen de 6.500 en 8.000 per

jaar. In 2010 was het aantal HG-daders het laagst, in 2012 het hoogst. Er is dus geen duidelijke stijgende of dalende trend in het aantal veroordeelde HG-daders.

Figuur 1 Aantal veroordeelde HG-daders per jaar

Achtergrondkenmerken van HG-daders

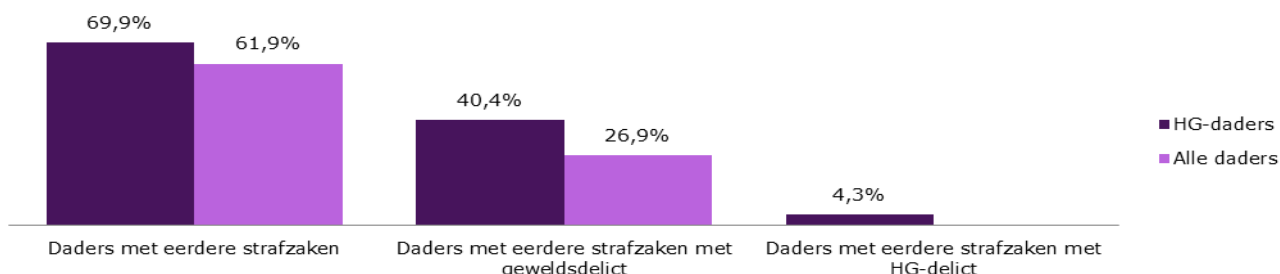
Wat betreft de (ontwikkelingen in) achtergrondkenmerken van de veroordeelde HG-daders vallen de volgende resultaten op:

- Het overgrote deel van de HG-daders in 2013 is man, namelijk 91%. Ter vergelijking: van alle veroordeelde daders in 2013 is 82% man.
- Veroordeelde HG-daders zijn ouder op het moment van de strafzaak dan alle veroordeelde daders in 2013. Zo zijn de HG-daders op het moment van de strafzaak gemiddeld 35,9 jaar. De gemiddelde leeftijd onder alle daders is 33,5 jaar.
- Veel HG-daders zijn al vaker met justitie in aanraking gekomen en hebben in het verleden verschillende typen delicten gepleegd (zie figuur 2a). Zo'n 70% van de HG-daders in 2013 heeft één of meerdere eerdere strafzaken op zijn naam staan. Daarnaast blijkt dat 40% van de HG-daders één of meerdere eerdere strafzaken heeft vanwege een geweldsdelict en 4% vanwege een huiselijk geweldsdelict. Van alle daders in 2013 heeft slechts 27% één of meerdere eerdere strafzaken vanwege een geweldsdelict.
- Het type huiselijk geweld is in 82% van de HG-strafzaken in 2013 fysiek geweld, namelijk eenvoudige of zware mishandeling of misdrijven tegen het leven (zie figuur 2b). Daarnaast is er bij 16% van de HG-strafzaken sprake van verbaal of emotioneel geweld (zoals bedreiging, belaging of stalking).

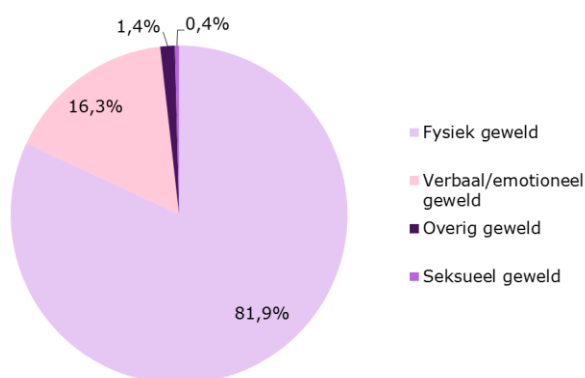
- In de HG-strafzaken in 2013 zijn voornamelijk werkstraffen (36%) of beleidssepts³ (33%) opgelegd (zie figuur 2c). Opvallend is daarnaast dat het aantal werkstraffen is afgenomen in de tijd, van 52% in 2009 tot 36% in 2013. Het aantal beleidssepts in HG-zaken is daarentegen sterk toegenomen in de tijd: in de jaren 2008 tot 2010 lag dit rond de 10%, maar in 2011 nam dit toe naar 25% tot 33% in 2013.
- HG-strafzaken zijn oververtegenwoordigd in arrondissement Rotterdam: 16% van alle HG-strafzaken zijn in dit arrondissement afgedaan, terwijl slechts 10% van de Nederlandse bevolking hier woont. Dit hoeft echter niet te betekenen dat de huiselijk geweld aanpak in Rotterdam niet werkt. Er zijn ook andere verklaringen mogelijk, zoals kansarmere en criminaliteitsgevoeligere inwoners in deze regio of juist een sterkere inzet op de opsporing en vervolging van huiselijk geweld.

³ Beslissing van het openbaar ministerie waarbij het afziet van vervolging van een geconstateerd strafbaar feit op grond van het algemeen belang.

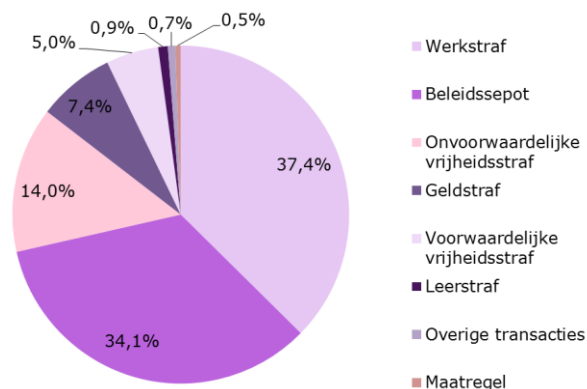
Figuur 2a Aandeel (HG-)daders veroordeeld in 2013 met eerdere strafzaken

Figuur 2b Type HG-delict in uitgangszak HG-daders veroordeeld in 2013

Figuur 2c Zwaarste afdoening in uitgangszak HG-daders veroordeeld in 2013

Recidive van HG-daders

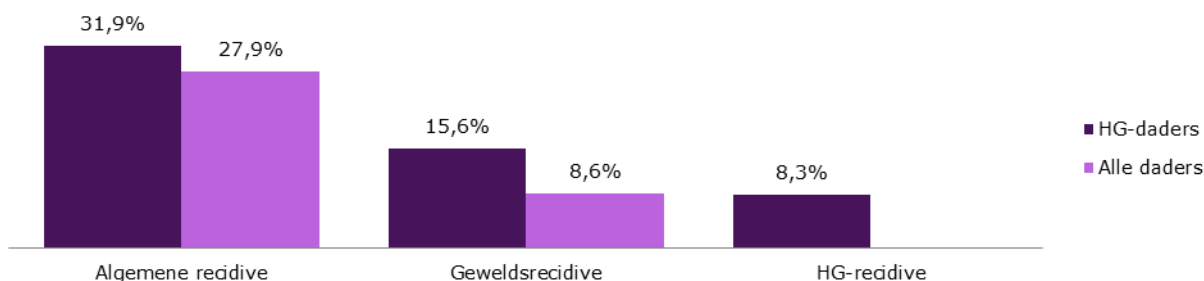
In figuur 3 staat de tweejarige recidiveprevalentie weergegeven: hoeveel procent van de huiselijk geweld daders in 2013 wordt binnen twee jaar opnieuw veroordeeld? Vergeleken met de recidive onder alle daders in 2013 (28%) blijkt dat de algemene recidive (een nieuwe strafzaak ongeacht het type delict) onder HG-daders iets hoger is. Zo is 32% binnen twee jaar opnieuw veroordeeld voor enig delict. Het aantal HG-daders dat binnen twee jaar opnieuw veroordeeld is voor een geweldsdelict is met 16% hoger dan bij alle daders (9%). Tot slot

is 8% van de HG-daders binnen twee jaar opnieuw veroordeeld voor een huiselijk geweldsdelict.

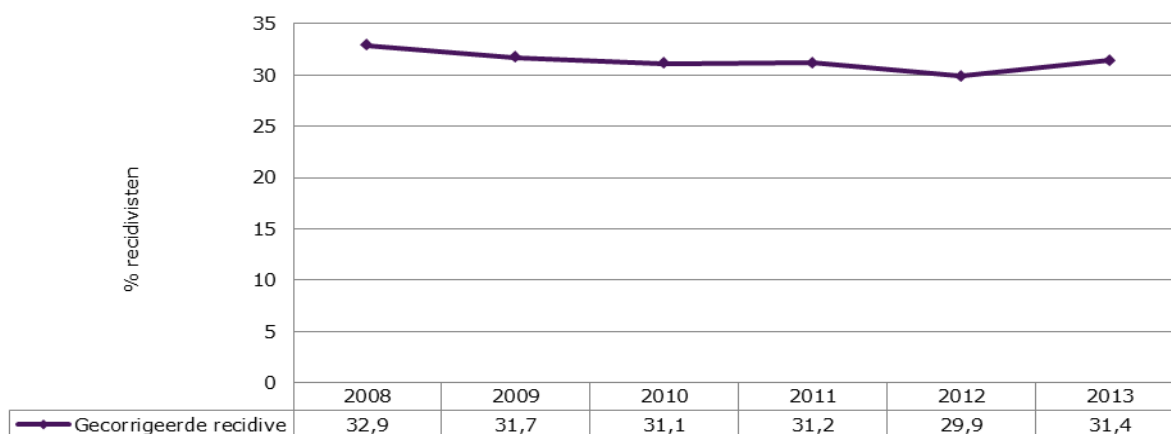
Ontwikkeling van recidive over de tijd

Figuur 4 laat de ontwikkeling van de tweejarige algemene recidiveprevalentie van HG-daders over de jaren 2008 tot 2013 zien. Bij de berekening van deze recidivecijfers is statistisch rekening gehouden met verschillen in de tijd in de achtergrondkenmerken van de daders. Het aantal recidiverende HG-daders is vrij stabiel over de jaren: het schommelt rond de 30% en 33%. Er is dus geen sprake van een dalende of stijgende trend.

Figuur 3 Prevalentie van tweejarige recidive van (HG-)daders veroordeeld in 2013

Figuur 4 Prevalentie van gecorrigeerde tweejarige algemene recidive van HG-daders veroordeeld in 2008-2013

Tot besluit

In dit rapport is gekeken naar de achtergrondkenmerken en recidive van daders van huiselijk geweld die in 2013 zijn veroordeeld. Het onderzoek valt binnen een vijfjarig onderzoeksprogramma naar daders van huiselijk geweld en kindermishandeling. De komende jaren zal nader onderzoek uitgevoerd worden. Naast een update van de huidige cijfers zal er bijvoorbeeld gekeken worden naar het gebruik van andere databronnen, zoals politiecijfers, om de recidive in kaart te brengen. Ook zal de effectiviteit van interventies specifiek gericht op HG-daders onderzocht worden.

Literatuur

- Beijersbergen, K.A., Blokdijk, D., & Weijters, G. (2018). *Recidive na huiselijk geweld: Recidive onder daders van huiselijk geweld veroordeeld in de periode 2008-2013*. Den Haag: WODC. Cahier 2018-2.
- Wartna, B.S.J., Blom, M., & Tollenaar, N. (2011). *De WODC-Recidivemonitor: 4e, herziene versie*. Den Haag: WODC. Memorandum 2011-3.

Deze reeks omvat korte verslagen van onderzoek dat door of in opdracht van het WODC is verricht. Opname in de reeks betekent niet dat de inhoud het standpunt van de Minister van Justitie en Veiligheid weergeeft.

Alle rapporten van het WODC zijn gratis te downloaden van www.wodc.nl.

Via deze site kan toegang worden verkregen tot [REPRIS](#), een webapplicatie waarmee selecties kunnen worden gemaakt uit het cijfermateriaal van de Recidivemonitor. [REPRIS](#) bevat statistieken over de vaste groepen die worden gevolgd (jeugdige en volwassen daders met een strafzaak, ex-gedetineerden, ex-pupillen van justitiële inrichtingen, ex-reclassenten en ex-terbeschikkinggestelden) en over dadergroepen waarvan de strafrechtelijke recidive incidenteel werd gemeten. Een uitdraai uit [REPRIS](#) gaat gepaard met een toelichting, maar het gebruik van de cijfers vindt plaats buiten verantwoordelijkheid van het WODC.